

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ &
ΔΥΤΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

Ταχ. Δ/ση: ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 24,
ΠΑΤΡΑ 26221

ΤΗΛ.: 2610222377, 2610621346

ΦΑΞ: 2610222377

Ηλ. Δ/ση: <http://geoteepel.gr>

e-mail: geotepel@otenet.gr

Πληροφ.:

Πάτρα 23.11.2011

Αριθμ. Πρωτ.: 662

ΠΡΟΣ

ΜΜΕ Περιφέρειας δικαιοδοσίας
Παραρτήματος

ΚΟΙΝ.

Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

ΘΕΜΑ: «Κείμενο συμπερασμάτων της ημερίδας με θέμα «Η σύγχρονη λειτουργία των ελαιοτριβείων στα πλαίσια της διατήρησης της ποιότητας και της περιβαλλοντικής αειφορίας» που πραγματοποιήθηκε στην Καλαμάτα την 4/11/2011»

Στα πλαίσια της πραγματοποίησης της ημερίδας με το παραπάνω θέμα και με βάση τις εισηγήσεις αλλά και την συζήτηση που έγινε προέκυψαν τα ακόλουθα χρήσιμα συμπεράσματα:

Η ελαιοκομία αποτελεί για όλη την Περιφέρεια Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας σημαντική καλλιέργεια με συνεισφορά στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, στην διατήρηση της βιοποικιλότητας αλλά και βασικό γνώρισμα του τοπίου, ιδιαίτερα για την νότια Πελοπόννησο. Η διαχείριση των αποβλήτων που προκύπτουν κατά την εξαγωγή του ελαιολάδου έχει απασχολήσει πολλούς φορείς και τα επόμενα χρόνια θα αποτελέσει σημείο αιχμής στα πλαίσια της αυστηροποίησης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας αλλά και της εφαρμογής της αναθεωρημένης Κ.Α.Π. που θέτει ως προϋπόθεση για λήψη επιδοτήσεων την εφαρμογή πράσινων πρακτικών.

1. Στα πλαίσια του «πρασινίσματος» της Κ.Α.Π. αναφέρθηκε πως η βιολογική γεωργία δεν αποτελεί πανάκεια για την ποιότητα. Η βιολογικότητα αποτελεί μια πράσινη συνιστώσα (ως μέθοδος καλλιέργειας φιλικότερης προς το περιβάλλον) η οποία όμως δεν αποτελεί από μόνη της εγγύηση ποιότητας. Η βιολογική καλλιέργεια έχει αυξημένες απαιτήσεις παρακολούθησης και γεωτεχνικής στήριξης του παραγωγού προκειμένου να αποδώσει προϊόντα που να πληρούν υψηλά ποιοτικά κριτήρια, θα πρέπει λοιπόν να υιοθετείται από συνειδητοποιημένους παραγωγούς
2. Τα απόβλητα από την επεξεργασία του ελαιοκάρπου σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν σκουπίδι αφού με κατάλληλη επεξεργασία μπορούν να

μεταβληθούν σε χρήσιμα υλικά ή να απομονωθούν από αυτά στοιχεία με μεγάλη οικονομική αξία

3. Έχει προχωρήσει στην Μεσσηνία σε μεγάλο βαθμό η μετατροπή των τριφασικών ελαιοτριβείων σε διφασικά με αποτέλεσμα να έχει μειωθεί σημαντικά ο όγκος των υγρών αποβλήτων (κατσίγαρος). Όσον αφορά στα λίγα παραδοσιακά ελαιοτριβεία που εξακολουθούν να παραμένουν, αυτά θα πρέπει να στηριχθούν για την συνέχιση λειτουργίας τους αφού αποτελούν μέρος της παράδοσης του τόπου η οποία θα πρέπει να μην χαθεί, μπορούν δε να αποτελέσουν πυρήνες αγροτουριστικής ανάπτυξης
4. Πέρα από την μετατροπή των τριφασικών σε διφασικά προέκυψε ότι υπάρχουν ποικίλοι τρόποι για την αξιοποίηση των αποβλήτων ελαιουργίας. Όσον αφορά στον διφασικό ελαιοπυρήνα, η αξιοποίησή του μέσω των πυρηνελουργείων δεν αποτελεί μονόδρομο αλλά είναι μια μόνο από τις διεξόδους
5. Στις εναλλακτικές μεθόδους αξιοποίησης των αποβλήτων πρέπει να συνυπολογιστούν η εξουδετέρωση του κατσίγαρου για άρδευση, η χρήση του ελαιοπυρήνα για παραγωγή κομπόστ καθώς και η χρήση του ως βιομάζας για την παραγωγή βιοαερίου
6. Όσον αφορά στην παραγωγή κομπόστ, αποτελεί μια αξιόλογη λύση αφού εκμεταλλεύεται τόσο τον ελαιοπυρήνα των διφασικών όσο και τις μεγάλες ποσότητες κλαδευμάτων των ελαιοδέντρων σε όλη την περιφέρεια. Με την κατάλληλη συνεπεξεργασία μπορεί να παραχθεί ένα πολλή καλής ποιότητας κομπόστ το οποίο χρησιμοποιείται ως λίπασμα και εδαφοβελτιωτικό στους αγρούς. Βασικό σημείο είναι ότι θα πρέπει να φροντίσει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων να προχωρήσει στην θέσπιση ποιοτικών προδιαγραφών για το παραγόμενο κομπόστ ώστε να είναι δυνατή η εμπορική αξιοποίησή του με βάση ποιοτικά κριτήρια. Αυτή την στιγμή δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα με αποτέλεσμα να μην μπορεί να υπάρξει έλεγχος στα υλικά τα οποία κυκλοφορούν στην αγορά
7. Όσον αφορά στην παραγωγή βιοαερίου, αυτή μπορεί να γίνει σε συνεπεξεργασία με άλλα γεωργικά απόβλητα όπως υλικά σφαγείου και κοπριές. Βασικό σημείο είναι πως στην Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας εκκρεμούν πολλές μελέτες για την ενεργειακή αξιοποίηση βιομάζας στις οποίες όμως δεν συμπεριλαμβάνεται μελέτη γεωτεχνικού για την εξασφάλιση της Α' ύλης (γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα ή ενεργειακές καλλιέργειες) με σκοπό την λειτουργία καθ' όλη την διάρκεια του έτους. Είναι απαραίτητο για την διαφύλαξη του κύρους της διαδικασίας να περιλαμβάνεται στον φάκελο αδειοδότησης μελέτη τεκμηρίωσης δυναμικού μονάδας βιομάζας υπογεγραμμένη από γεωτεχνικό
8. Επίσης προέκυψε πως για την υποβολή μελέτης για αδειοδότηση έργων βιομάζας από την Ρ.Α.Ε. θα πρέπει πρώτα να έχει εξασφαλιστεί η κοινωνική συναίνεση στην περιοχή εγκατάστασης έτσι ώστε να μην παρατηρούνται φαινόμενα αδειοδοτημένων μονάδων οι οποίες δεν μπορούν τελικά να

εγκατασταθούν λόγω τοπικών αντιδράσεων οι οποίες μπορεί να οφείλονται και σε ελλιπή ενημέρωση

9. Έγινε αναφορά στο ανεκμετάλλευτο δυναμικό των κλαδευμάτων το οποίο αντί να αξιοποιείται καίγεται στο χωράφι με αποτέλεσμα να χάνεται πολύτιμη πηγή ενέργειας. Με δεδομένη την οικονομική και ενεργειακή κρίση θα πρέπει να μελετηθεί σοβαρά η αξιοποίηση του παραπάνω υλικού για την παραγωγή pellets τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν καύσιμο σε καυστήρες, ακόμη και οικιακής χρήσης. Διαφορετικά μπορούν να αξιοποιηθούν για την παραγωγή κομπόστ, όπως προαναφέρθηκε
10. Επίσης έγινε ανάλυση της τάσης η οποία υπάρχει για τον περιορισμό του αριθμού των ελαιοτριβείων σε επίπεδο περιφέρειας. Αναφέρθηκε ότι ένας από τους λόγους για τους οποίους η παραγωγή ελαιολάδου είναι κατά 80% έξτρα παρθένο είναι και η σύντομη λειοτρίβησή του στον μεγάλο και διάσπαρτο αριθμό ελαιοτριβείων. Πιθανή σημαντική μείωση του αριθμού αυτών των ελαιοτριβείων μπορεί να οδηγήσει σε:

- Αύξηση του κόστους για τον παραγωγό λόγω αυξημένων εξόδων μεταφοράς του ελαιοκάρπου στα λίγα ελαιοτριβεία
- Αύξηση του χρόνου παραμονής του ελαιοκάρπου στα μέσα μεταφοράς. Ο χρόνος αυτός είναι κρίσιμος για την διατήρηση της ποιότητας και επομένως μπορεί να οδηγήσει και πάλι σε αύξηση κόστους για τον παραγωγό λόγω υποβάθμισης της ποιότητας του προϊόντος του

Επομένως η μείωση του αριθμού των ελαιοτριβείων αν γίνει θα πρέπει να έχει σχεδιαστεί κατάλληλα ώστε:

- Να υπάρχει κατάλληλη κατανομή αυτών σε αποστάσεις από τις περιοχές συλλογής
- Θα πρέπει να μελετηθούν και εγκριθούν κατάλληλες μετασυλλεκτικές πρακτικές με σκοπό την αποφυγή υποβάθμισης της ποιότητας κατά το χρόνο αναμονής του ελαιοκάρπου για την επεξεργασία του. Εδώ ο ρόλος των γεωτεχνικών είναι μεγάλης σημασίας για την θέσπιση των κατάλληλων πρακτικών

11. Με δεδομένη την εφαρμογή της Κ.Υ.Α. για την δυνατότητα διάθεσης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων προκύπτει πως η εφαρμογή της θα πρέπει να γίνει με ιδιαίτερη φειδώ. Όσον αφορά στα υγρά απόβλητα τριφασικών δόθηκε προτεραιότητα στην χρήση αυτών για στάγδην άρδευση περιαστικού πρασίνου και δασών με σκοπό μάλιστα τον περιορισμό του κινδύνου πυρκαγιών. Ιδιαίτερος προβληματισμός υπήρξε στον τομέα του εμπλουτισμού υπογείων υδροφορέων όταν δεν είναι γνωστό αν αυτοί τελικά χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου νερού, την ίδια μάλιστα στιγμή που λόγω έλλειψης υποδομών χάνονται εκατομμύρια κυβικά επιφανειακών απορροών προς την θάλασσα

12. Τέλος αναφέρθηκε πως με δεδομένη την επέκταση των διφασικών ελαιοτριβείων και την χρήση του ελαιοπυρήνα από τα πυρηνελουργεία θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην προφύλαξη και διατήρηση της ποιότητας του ελαιολάδου από νοθεία. Για τον λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η λειτουργία εργαστηρίων ελαιολάδου, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της Καλαμάτας, προκειμένου να πραγματοποιούνται συστηματικοί έλεγχοι με σκοπό την αποφυγή νοθείας και δυσφήμισης του προϊόντος στις αγορές. Στην διαδικασία λειτουργίας του εργαστηρίου αυτού πρόθυμο είναι να βοηθήσει και το ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

Τελικά προκύπτει ότι τα απόβλητα ελαιουργίας αλλά και το σύνολο των γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων μπορούν να αποτελέσουν άριστη Α' ύλη για περαιτέρω αξιοποίηση. Οι διαφορετικές δυνατότητες που υπάρχουν θα πρέπει να σχεδιαστούν κεντρικά με σκοπό την δημιουργία περιφερειακών κέντρων εκμετάλλευσης ώστε τελικά να προσδώσουν αξία σε προϊόντα τα οποία σήμερα αποτελούν πρόβλημα για τον παραγωγό με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους παραγωγής. Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. είναι πρόθυμο να συμμετέχει στον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των γεωργικών αποβλήτων σε επίπεδο Περιφερειών Πελοποννήσου και Δυτ. Στερεάς Ελλάδας, έναν σχεδιασμό που θα πρέπει να κινηθεί στους άξονες που αναπτύχθηκαν παραπάνω.

Για την Διοικούσα Επιτροπή
Ο Πρόεδρος

Σωτήριος Λαμπρόπουλος
Γεωπόνος